

[12] συνέντευξη

«**Η** ελεγχόμενη Ελλάδα είναι μια περιοχή στην οποία υλοποιούνται όλες οι μέθοδοι οικονομικής και πολιτικής εξάρτησης που εφαρμόζονταν σε κράτη υποτελή στο παρελθόν» υποστηρίζει ο Νίκος Κοτζιάς. Λίγες μέρες πριν από την παρουσίαση του νέου του βιβλίου εξηγεί γιατί οι Γερμανοί και οι εγχώριοι ολιγάρχες είναι ικανοποιημένοι από την έκβαση του ελληνικού ζητήματος.

«Ελλάδα αποικία χρέους - Ευρωπαϊκή αυτοκρατορία & γερμανική πρωτοκαθεδρία». Ο τίτλος του νέου σας βιβλίου δίνει την αίσθηση ενός γερμανικού πολιτικοοικονομικού impetium. Πού εδράζετε αυτή την πεποίθηση;
Στο νέο μου βιβλίο κάνω μια προσπάθεια να συγκροτήσω μια συνολική, λογικά συνεκτική και επιστημονικά τεκμηριωμένη ανάλυση των αλλαγών και του τι έχει πραγματικά συμβεί τα πέντε τελευταία χρόνια στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγω είναι ένα τρίπτυχο, το οποίο πιστεύω ότι είναι ορθό, ακριβές και αντικειμενικό.

Πιο συγκεκριμένα;
Τα τελευταία χρόνια έχουν συμβεί στην Ευρώπη τρεις μεγάλες αλλαγές. Η Ε.Ε. έχει μετεξελιχθεί σε αυτοκρατορία. Η Γερμανία, όπως και η Πρωσία του 19ου αιώνα, μετασχηματίζεται σε αυτό που ο Μαξ Βέμπερ ονόμαζε «αυτοκρατορικό κράτος», ενώ η Ελλάδα σε μια νέου τύπου «αποικία χρέους».

Τι άλλαξε στην Ε.Ε. ώστε να τη χαρακτηρίζετε «αυτοκρατορία»;
Στην Ε.Ε., παρά και ενάντια στις συνθήκες, δεν είναι πλέον όλα τα κράτη ισότιμα. Υπάρχουν κράτη, όπως η Γερμανία, που έχουν αποκτήσει δικαιώματα επέμβασης στο εσωτερικό άλλων κρατών, όπως της Ελλάδας. Η πρώτη εποπτεύει τη δεύτερη, καθορίζει θεμελιακές πολιτικές της, παρακολουθεί και ελέγχει τα υπουργεία, τις τράπεζες, μεγάλους θεσμούς. Η επιτροπεία ασκείται από μερικές εκατοντάδες υπαλλήλους, τόσους όσους είχε πριν από έναν αιώνα η Γερμανία στις αποικίες της, όπως ήταν, επί παραδείγματι, η Τανζανία (η τότε «Ανατολική Αφρική»). Σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσεται, όπως και στο παρελθόν, ένα αυτοκρατορικό τρίγωνο: κεφαλαίων, γραφειοκρατίας, Βρυξελλών και του κράτους του Βερολίνου.

Τι σημαίνει «Ελλάδα αποικία χρέους»;
Η ελεγχόμενη Ελλάδα είναι μια περιοχή στην οποία υλοποιούνται όλες οι μέθοδοι οικονομικής και πολιτικής εξάρτησης που εφαρμόζονταν σε κράτη υποτελή στο παρελθόν, με πολλά κοινά σημεία με τις τότε ημισοικίες και αποικίες, αλλά και διαφορές, όπως τις εξηγώ στο βιβλίο μου «Ελλάδα αποικία χρέους», που ήδη κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη και παρουσιάζεται στο κοινό στις 28 Μαΐου στην Αίθουσα «Ερμής» του ΕΒΕΑ (Ακαδημίας 7) στις 19.00.

Η σταδιακή αναστροφή του αρνητικού κλίματος απέναντι στην Ελλάδα σας δημιουργεί ικανοποίηση;
Θα επαναλάβω αυτό που λέω ήδη από το χει-



μώνα του 2012-2013. Οι Γερμανοί πήραν ότι ζητούσαν από την Ελλάδα και είναι πλέον ευχαριστημένοι. Ακόμα, γνωρίζουν ότι έχουν φτάσει την Ευρώπη, αλλά και τους Αμερικανούς συμμάχους τους, στα όριά τους. Γνωρίζουν ότι οφείλουν να δείξουν πιο μετρημένοι, για να μη χάσουν τα «λάφυρα» τους. Κατά συνέπεια, γιατί να μην είναι ευχαριστημένοι εκείνοι που πέτυχαν τα σχέδιά τους...

Δεν υπάρχουν, δηλαδή, ευχαριστημένοι στη χώρα μας;
Βέβαια, ικανοποιημένοι είναι στη χώρα μας πριν απ' όλα εκείνοι που ευθύνονται για την κατάσταση στην οποία έχουμε περιέλθει και δεν τιμωρήθηκαν, ούτε απώλεσαν οτιδήποτε. Η «ιστορία της επιτυχίας», για την οποία κάνουν λόγο οι φιλομνημονιακοί, είναι μια ιστορία που κατήργησε τους νόμους του ίδιου του καπιταλισμού: κανένας διαπλεκόμενος-ολιγάρχης δεν έπαθε τίποτα ύστερα από πέντε χρόνια κρίσης. Αυτό, ιστορικά, είναι πρωτοφανές. Για εκείνους είναι επιτυχία, όχι για όσους έχασαν τη δουλειά τους, ζουν στη φτώχεια και στην εξαθλίωση, βλέπουν τους κόπους μιας ζωής να εξαφανίζονται μέσα σε συνθήκες πόνου.

Έχει βρει η χώρα το βηματισμό των μεταρρυθμίσεων που εγγυώνται ένα καλύτερο μέλλον;
Εξαρτάται τι νοείται μεταρρύθμιση. Διότι εγώ βλέπω να επανέρχονται μέθοδοι που η ιστορία τις είχε θάψει, όπως η επιστράτευση, η εύκολη απόλυση, η αυθαιρεσία στη μισθοδοσία. Βλέπω να καταργούνται δικαιώματα που μέχρι προχθές τα θεωρούσαμε αυτονόητα, όπως είναι οι συλλογικές συμβάσεις. Ο σπουδαίος φιλελεύθερος Ραλφ Ντάρεντορφ είχε ονομάσει μια τέτοια πολιτική «αυταρχικό εκσυγχρονισμό» ή βίαιη επιστροφή στο παρελθόν.
Εκείνο που βλέπω, επίσης, είναι η κυριαρχία του ρουσφετιού και των πελατειακών σχέσεων, οι οποίες ζουν και βασιλεύουν με τρόπο πρωτοφανή. Δεν διαχέονται πλέον, προκειμένου να γίνουν κάποιες τακτοποιήσεις προσωπών, αλλά αφορούν ζητήματα άμεσης επιβίωσης των συ-



Η «ιστορία της επιτυχίας», για την οποία κάνουν λόγο οι φιλομνημονιακοί, είναι μια ιστορία που κατήργησε τους νόμους του ίδιου του καπιταλισμού: κανένας διαπλεκόμενος-ολιγάρχης δεν έπαθε τίποτα ύστερα από πέντε χρόνια κρίσης.

μπολιτών μας, όπως να υπάρχει έστω και ένα κουτσουρεμένο μεροκάματο στο σπίτι.

Πώς, κατά τη γνώμη σας, θα μπορούσαν να ξεπεραστούν συστημικές αδυναμίες της Ευρωζώνης; Μια πορεία εκτός Ε.Ε. δεν θα σήμαινε αυτόματα τον διεθνή απομονωτισμό μας;
Δεν πιστεύω ότι οι λύσεις βρίσκονται μέσα από τον «θυμωμένο απομονωτισμό» ή τον «ευρωπαϊκό αναχωρητισμό». Εκείνο που χρειάζεται είναι να συμβάλουμε στη δημιουργία μιας διαφορετικής Ευρώπης, χωρίς οικονομικούς και άλλους εθνικισμούς ή βίαιους ηγεμονισμούς. Εκείνο που χρειάζεται είναι να συμβάλουμε στη συγκρότηση μιας Ευρώπης μακριά από αυτοκρατορικά σχέδια. Μιας Ε.Ε. δημοκρατικής, ελεύθερης, κοινωνικά δίκαιης. Αν αυτό δεν συμβεί, τότε ο δρόμος διάλυσης της ίδιας της Ε.Ε. δεν θα είναι μακριά και ασφαλώς δεν θα φταίμε εμείς.

Δίνεται η εντύπωση ότι η κυβέρνηση δεν αισθάνεται την ανάσα της κριτικής από πλευράς της αξιωματικής αντιπολίτευσης, η οποία με τη σειρά της δεν διατυπώνει προτάσεις. Λείπει η

πολιτική πυξίδα στον ΣΥΡΙΖΑ;
Νομίζω ότι η κυβέρνηση φοβάται την οργή του λαού περισσότερο απ' ό,τι θέλει να δείχνει. Και από μια σκοπιά είναι λογικό να μη θέλει να το δείξει. Πιστεύω ότι είναι πολύ περισσότερο ανήσυχη απ' ό,τι παραδέχεται δημόσια. Από την άλλη, οι δυνάμεις που την απαρτίζουν, δυνάμεις φιλομνημονιακές, νιώθουν ανακουφισμένες. Το καλοκαίρι του 2012 είδαν «το χάρο με τα μάτια τους», τώρα δεν νιώθουν εξίσου πιεσμένες, διότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν κατάφερε την εκλογική του δύναμη να την κάνει ακόμη πολιτική και ιδεολογική ηγεμονία. Καλό είναι, κατά συνέπεια, να ξεπεράσει τις όποιες «παιδικές ασθένειες» σε μια πορεία πολιτικής ωρίμανσης και σταθεροποίησης.

Ο γνωστός πολιτικός κόσμος και ο δικομματισμός γνώρισαν τις πρώτες ήττες τα τελευταία δύο χρόνια. Ο κατακερματισμός των παραδοσιακών πολιτικών δυνάμεων και η δημιουργία νέων πολιτικών σχηματισμών είναι σημάδια υγείας για το πολιτικό σύστημα;
Εξαρτάται. Αν οι καινούργιες δυνάμεις είναι πράγματι καινούργιες, με την έννοια ότι εκφράζουν τις ανάγκες της κοινωνίας και της πατρίδας στις νέες συνθήκες της κρίσης και των μνημονίων, η απάντηση είναι «να». Μια τέτοια δύναμη είναι και η «Κίνηση Ιδεών και Δράσης Πράττω», στην οποία συμμετέχω. Αν, αντίθετα, αποτελούν κατασκευές των δυνάμεων που μας οδήγησαν στην κρίση και στη συνέχεια κυβέρνησαν με τα μνημόνια, τότε είναι μια προσπάθεια εξαπάτησης του λαού και διαιώνισης της κυριαρχίας εκείνων που μας έφεραν μέχρι εδώ. Σε μια τέτοια περίπτωση, οφείλουμε να διαχωρίζουμε τις «καινούργιες» πολιτικές δυνάμεις που απλώς αποτελούν μια ακόμη ένδειξη της αποσύνθεσης και διάλυσης του παλιού από το αυθεντικό, νέο, δημοκρατικό και πατριωτικό, κοινωνικά δίκαιο που οφείλει να προωθήσει μια νέου τύπου παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας.

Μεγάλες μετατοπίσεις δυνάμεων καταγράφηκαν στο πεδίο της Κεντροαριστεράς. Είναι επιφύλαξη η ανασύνθεσή της και υπό ποιες προϋποθέσεις;
Αυτό που παραδοσιακά ονομάσαμε Κεντροαριστερά βρίσκεται σε μια ανάλογη κατάσταση με εκείνη της δεκαετίας του '50 του προηγούμενου αιώνα και ακόμα χειρότερα. Είναι πολιτικά ο μεγάλος ηττημένος στην εποχή της κρίσης. Και αυτό διότι πολλές δυνάμεις της αφομοιώθηκαν από το νεοφιλελευθερισμό, υποτάχθηκαν στην πιο αγοραία λογική των διεθνών αγορών και αντικατέστησαν το καθήκον της σωτηρίας της χώρας με εκείνο της σωτηρίας των τραπεζιτών και τα μνημόνια. Δεν είναι τυχαίο ότι η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ, που προσχώρησε στη λογική των δανειακών συμβάσεων, απομονώθηκε από τα εκατομμύρια του λαού που στήριζαν αυτό το κόμμα ακόμα και το 2009. Αυτά τα εκατομμύρια είτε είναι σε στάση αναμονής είτε πήγαν προς την Αριστερά.
Η γνώμη μου είναι ότι η χώρα έχει ανάγκη από ένα ισχυρό δημοκρατικό και πατριωτικό ρεύμα που θα δίνει προοπτική στη δημιουργία ενός μεγάλου μετώπου δημοκρατικής και κοινωνικής σωτηρίας της Ελλάδας και των Ελλήνων. Που θα «παράγει» εναλλακτικές λύσεις με δημοκρατικές-πατριωτικές κυβερνητικές προοπτικές.